

РОЗДІЛ 1

Цього протверезно холодного, ясного жовтневого ранку Джеймс Бекер, спершись стегном на поруччя, стоїть на пішохідному містку і скручує цигарку. Внизу, по іржаво-коричневому каменю, мов патока, неквапливо сочиться темний потік майже скрижанілої води. Це — середина його щоденного маршруту, котрий займає рівно дванадцять хвилин від лісової сторожки, де він мешкає, до Ферберн-хаусу, де працює. П'ятнадцять хвилин, якщо зробити перерву на перекур.

Нацупивши комір пальта трохи вище, Бекер похапцем озирається через плече — сторонньому оку може здатися, що навіть крадькома, хоча жодної потреби в цьому немає. Він тут свій. Це настільки дивовижно, що він і сам ледь може у таке повірити. Як він — байстрик, син касирки із супермаркету, випускник державної школи в дешевенькому костюмчику — може жити і працювати тут, у «Ферберні», серед аристократів? Він не *вписується*. І все ж таки, якимось дивним чином, завдяки своїй наполегливій праці, сліпій удачі і дешиці хитрощів — ось він тут.

Бекер закурює цигарку і ще раз озирається через плече, оглядаючи будиночок. З вікна кухні ллється тепле світло, розмальовуючи буквий живопліт золотавою барвою. Ніхто за ним не стежить — Гелена ще валяється в ліжку із затисненою між колінами подушкою — і ніхто не побачить, як він порушує свою обіцянку кинути

палити. Він *став* палити менше — тепер лише по три цигарки на день — і думає, що зовсім кине, доки вода вкриється кригою.

Відкидаючись на поруччя, Бекер глибоко затягується цигаркою і поглядає на пагорби на півночі, чії вершини уже припорошило снігом. Десь неподалік виє сирена. Бекеру здається, що він бачить спалах блакитного світла на дорозі: швидка або поліцейний автомобіль. Кров шугає в голову, яка вже й так паморочиться від нікотину. Нутро помалу скручує від слабкого, але беззаперечного страху. Квапливо докурюючи, ніби від цього буде менше шкоди, Бекер жбурляє недопалок через поруччя у воду. Потім переходить місток і з хрускотом пробирається по вкритому памороззю газону до будинку.

Коли Бекер відчиняє двері, у кабінеті дзеленчить стаціонарний телефон.

— Алло? — він затискає слухавку між плечем і підборіддям, вмикає комп'ютер і розвертається, щоб увімкнути кавоварку на тумбочці.

Настає пауза, а потім зі слухавки лунає чистий, різкий голос:

— Доброго ранку. Я розмовляю з Джеймсом Бекером?

— Так, це я, — Бекер вводить свій пароль і знизує плечима, щоб скинути пальто.

— Чудово, — ще одна пауза. — Це Гудвін з «Тейт Модерн».

Слухавка зісковзує з плеча Бекера. Він ловить її й знову притискає до вуха.

— Даруйте, хто?

Чоловік на іншому кінці дроту важко зітхає.

— Вілл Гудвін, — каже він, промовляючи голосні так твердо, що хоч скло ними ріж. — З «Тейт Модерн» у Лондоні. Телефоную щодо однієї з робіт із «Ферберну».

Бекер насторожується, міцніше стискаючи слухавку в кулаку.

— О, *господи*, невже ви її пошкодили?

— Ні, містере Бекере, — стримано каже Гудвін. — Ми подбали про *найретельніший* догляд за всіма трьома роботами з «Ферберну». Однак ми мали підстави зняти з виставки одну зі скульптур — «Розподіл II».

Бекер сідає, насупившись.

— Що ви маєте на увазі?

— Згідно з електронним листом від дуже поважного судового антрополога, який відвідав нашу виставку цими вихідними, частиною «Розподілу II» є людська кістка.

Вибух реготу Бекера розбивається об бездонну тишу.

— Даруйте, — все ще усміхаючись, відказує Бекер, — але це просто...

— Правильно, вам є за що перепрошувати! — голос Гудвіна звучить загрозливо. — Боюсь, я не поділяю ваших веселощів. Через вашу кураторську некомпетентність на першій же моїй виставці в ролі директора та на першій виставці музею після пандемії ми виявляємо, що мимоволі виставили напоказ людські останки. Ви хоч уявляєте, якої шкоди це може завдати нашій установі? Таке закінчується *кенселінгом*.

Коли Бекер нарешті кладе слухавку, він дивиться на екран комп'ютера перед собою, чекаючи, поки Гудвін перешле електронного листа. Ця скарга — якщо її можна так назвати — абсолютна маячня. Чи, може, жарт? Або звичайна помилка?

Повідомлення з'являється в теці з вхідною поштою, Бекер клацає, щоб відкрити листа. Він перечитує повідомлення двічі, гуглить відправника (це — високоповажний академік з провідного британського університету, аж ніяк не схожий на жартівника), затим відкриває «Арт-Про» — програму для каталогізації експонатів «Ферберну» — щоб знайти згаданий витвір. Ось він. «Розподіл II», 2005 року, авторства Ванесси Чепмен. Кольорові знімки, зроблені Бекером власноруч, ілюструють перелічені експонати. Керамічні й дерев'яні фрагменти, а також кістка, підвішені одне напроти одного на нитці у скляній вітрині, спроектованій самою Чепмен. Керамічний фрагмент та кістка мають ідентичну форму: тріснуті посередині й скріплені лаком та золотом крихкі білосніжні веретена.

Коли Бекер вперше побачив цю роботу, то подумав, що це точно якась помилка. Скульптура? Ванесса Чепмен не була скульпторкою, вона була художницею, керамісткою. Але ось скульптура: прекрасна й чудернацька, витончена загадка, ідеальна головоломка. Жодної пояснювальної записки, лише одна коротка згадка у щоденнику Ванесси, де вона описувала труднощі, що виникли під час виготовлення *оболонки* — скляної вітрини, яка обрамляє всі компоненти. Це, безперечно, робота Ванесси, а тепер — і його. Йому належить її досліджувати, каталогізувати, описувати та демонструвати. Показувати світу. Скульптуру ненадовго виставляли у Ферберн-хаусі, і відтоді її побачили тисячі людей — ні, десятки тисяч! — на виставках у галереях Берліна і Парижа, а нещодавно і в Лондоні.

Людська кістка! Це — *абсурд*. Відсуваючи стілець від столу, Бекер підводиться і повертається обличчям до вікна.

Його кабінет розташований у відкритому для відвідувачів крилі будівлі, вікна котрого виходять на ганок на сході. Посередині газону, схожого на розстелене зелене сукно, стоїть бронзова скульптура авторства Гепворт, чий вигини виблискують у ранкових променях, а похилі опуклі стінки западин у центрі мерехтять зеленню. Крізь її овальний отвір Бекер помічає Себастьяна, який стрімко крокує по траві, приклавши телефон до вуха.

Себастьян Леннокс є спадкоємцем «Ферберну» — коли його мати піде з життя, Себастьян успадкує цей дім, будиночок, де живе Бекер, ганок, скульптуру Гепворт та навколишні угіддя. Він також є директором фундації, а отже, не лише орендодавцем Бекера, а і його босом.

(За сумісництвом ще й другом. Не забуваймо про це.)

Бекер спостерігає, як Себастьян з аж *надто* широкою усмішкою на обличчі оминає бронзу, а його сміх чутно навіть з такої великої відстані. Бекер трохи відвертається, і цей порух помічає Себастьян. Мружитьсья, підіймаючи руку на знак вітання, і розчепірює пальці, показуючи *п'ять*. Це означає п'ять хвилин. Бекер відходить від вікна й знову сідає за свій стіл.

Через десять-п'ятнадцять хвилин він чує кроки Себастьяна в коридорі, і за мить той влітає у кабінет — золотистий ретривер у людській подобі.

— Ти не *повіриш*, з ким я щойно мав розмову, — каже він, відкидаючи з очей пасмо білявої гривки.

— Невже з Віллом Гудвіном?

— І як ти вгадав? — регоче Себастьян, завалюючись у крісло в кутку кабінету Бекера. — Всирається через загрозу скасування. Він і тобі телефонував?

Бекер киває.

— Вони знімають експонат з виставки, — повідомляє він. — Це... поспішне рішення...

— Ти так вважаєш?

Бекер широко розводить руками.

— Звісно! Ти не згоден? Роботу бачило бог знає скільки людей, включно з експертами. Якби кістка була людською, гадаю, хтось би давно вже це помітив.

Себастьян киває, кутики його губ опускаються.

— Ти *розчарований*? — недовірливо питає Бекер.

Себастьян знизує плечима.

— Напевно, це залишилося поза твоєю увагою, Беку, але британська громадськість не надто до нас вчащала, відколи ми знову відкрилися... Я тут подумав, що, можливо, дух загадковості, натяк на скандал...

— Скандал? Мені це дуже до смаку, — обидва чоловіки обертаються і бачать Гелену, що стоїть на порозі. Вона від підборіддя до щиколоток закутана в чорний кашемір, сукня в рубчик обтягує акуратний животик. З її хвостика вибилося кілька пасом каштанового волосся, а на щоках розцвіли дві яскраві плями. Вона трохи засапана.

— Гелс! — Себастьян схоплюється на ноги, обіймає її, ніжно цілує в обидві щоки. — Ти просто сяєш. Прийшла пішки? Заходь, сідай!

Гелена дозволяє провести себе до крісла, яке Себастьян щойно звільнив.

— Мені закортіло трохи прогулятися, — усміхається вона Бекеру — той дивиться на неї з недовірою. — На вулиці така гарна погода, що я залюбки покаталася б верхи, але, — вона змахує рукою у повітрі, випереджаючи гостру реакцію Бекера, — я вочевидь не збираюся *цього* робити. Краще розкажіть мені, про який скандал ідеться?

Гелена уважно вислуховує пояснення Бекера, перебиваючи його, коли той доходить до найцікавішого.

— Але ця робота виставлялася в Берлінській галереї! Вона була на виставці «Двадцять один» у Музеї сучасного мистецтва в Парижі!

Бекер киває.

— Це саме те, що я сказав.

— То... що ви збираєтесь робити?

Себастьян вмощується на краю стола Бекера.

— Гадки не маю, — каже він. — Чесно кажучи, я не зовсім розумію, нащо знімати такий галас. Нехай кістка і *людська*, малоймовірно, що Чепмен викрала її з могили, хіба ні? Чи це *справді* має значення?

Бекер прикушує щоку.

— Не можна демонструвати людські останки, як заманеться, Себе.

— Британський музей ними кишить!

— Ага, — Бекер розпливається в широкій усмішці. — Але, гадаю, це все ж трохи інше.

Себастьян повертається до нього й похмурніє.

— Гудвін теж такої думки. У нього на душі шкребуть коти, хоче відправити експонат до приватної лабораторії на експертизу, розумієш...

— У *жодному* разі! — Бекер схоплюється на ноги, струснувши стіл, і перекидає на делікатну зелену шкіряну поверхню свою каву. Гелена із Себастьяном спостерігають, як він гарячково витирає пролите жменю серветок. — Щоб дослідити кістку, їм потрібно зруйнувати скляну вітрину, а вона є частиною роботи. Ванесса зробила її власноруч. Якщо розбити скло, то... щонайменше анулюється страховка, але, що гірше, —

це завдасть шкоди скульптурі. Я не дозволю віддати роботу в... *першу-ліпшу лабораторію*, яка не знайома з її історією та не має досвіду в цій галузі.

— Гаразд, — каже Себастьян, манірно знизуючи плечима. — І що тоді?

— Ми могли б спершу запросити когось іще, якогось іншого експерта, можливо, навіть декількох. Просто *подивитися* крізь скло. І поки вони виконуватимуть свою роботу, ми могли б поговорити з нашими страхувиками, ознайомити їх із ситуацією, пояснити, що може знадобитися... — Бекер вперто не хоче промовляти вголос слово «експертиза», не хоче цього приймати, — подальше *дослідження*.

— А тим часом, — каже Гелена, то схрещуючи, то виструнчуючи ноги, — ти можеш поїхати поговорити з Грейс Гасвелл.

— Ні, — відрубуює Бекер, тамуючи дрож хвилювання, — не можу. Не хочу залишати тебе одну...

— У моєму вразливому стані? — сміється Гелена. — Але це не проблема. Ну ж бо, Беку, ти так хотів вибратися на Еріс, без упину торочив про це під час карантину. І ось випадає така чудова нагода. Ідеальний привід.

— Можливо, — невпевнено зачинає Бекер, — я міг би виїхати вдосвіта, мигцем перетнутися з нею і повернутися того ж дня...

Він кидає погляд на Себастьяна, котрий тільки пересмикує плечима у відповідь.

— Я не проти. Їдь, якщо вважаєш за потрібне. Але не певен, що зла чаклунка з острова Еріс може чимось нам допомогти. Ти ж не думаєш, що їй щось відомо? Можливо, кісточка — це все, що залишилось від дітей,